

Leseveiledning om prisdiskriminering (gjennomgått 12/11):

Prisdiskriminering

Hva du skal kunne:

1. Forklare hva som menes med prisdiskriminering
2. Forklare hvilke betingelser som må være oppfylt for at en selger skal kunne prisdiskriminere
3. Gi noen eksempler på hvordan prisdiskriminering kan foregå
4. Forklare hva som menes med perfekt prisdiskriminering, og hva velferdseffektene av dette er (virkningene på konsumentoverskudd, produsentoverskudd og samfunnsøkonomisk overskudd)
5. Forklare hvordan en prismetnyer (som *two part-tariff*) kan brukes til å øke monopolets overskudd sammenliknet med bare en variable pris. (jfr valg av abonnement på mobiltelefon). Løse enkle oppgaver med to-delt tariff, som den lenger ned på siden.
6. Forklare hvordan monopolet kan prisdiskriminere mellom grupper med ulik prisfølsomhet (etterspørselastisitet) basert på observerbare karakteristika (jfr studentrabatter, *kap.18.3*)
7. Forklare hvordan prisdiskriminering basert på selv-seleksjon fungerer (*Kap.18.4*)

Oppgave om to-delt pris (two part tariff)

En fornøyelsespark – Moroparken- besøkes av familier med lik etterspørsel etter parkens tjenester, som er karusellturer. La x være karusellturer og p pris per tur. Etterspørselskurven er gitt ved

$$x = -\frac{1}{2}p + 50$$

Kostnadene for Moroparken ved en karuselltur er 40 (vi tenker oss at de faste kostnadene er ugjenkallelige). Moroparken har i praksis monopol på karuselltjenester i området.

1. Vis hvilken pris Moroparken vil ta per karuselltur dersom den ikke kan ta inngangspenger. Hvor mange karusellturer blir det per familie?
2. Anta nå at Moroparken også kan ta inngangspenger (B). Hvilken pris vil Moroparken ta for å komme inn og hvilken pris per karuselltur? Hvor mange turer blir det nå per familie? Gir dette to-prissystemet en samfunnsøkonomisk bedre løsning enn bare pris per karuselltur?

Løsningsforslag på neste side

Løsning:

1. Vi kan omforme etterspørselsfunksjonen til

$$p = -2x + 100$$

Marginal revenue blir da

$$p + \frac{\Delta p}{\Delta x} x = -4x + 100$$

Marginalkostnadene for Moroparken er lik 40. MR=MK gir oss $x=15$, $p=70$. Moroparken vil altså ta 70 kr per tur og hver familie kjøper da til sammen 15 turer.

2. Moroparken kan nå sette $p=MK=40$ for å utnytte all etterspørsel hvor marginal betalingsvillighet er større enn marginal kostnader. Til $p=40$ etterspør hver familie 30 turer. Samtidig er det mulig å skvise familiene for hele konsumentoverskuddet ved å ta en inngangspris lik konsumentoverskuddet: Med $p=40$ er konsumentoverskuddet (areal av trekant = grunnlinja ganger høyden delt på to). Inngangsbillett koster altså nå 900 per familie. Samfunnsøkonomisk overskudd er høyere under to-prissystemet (men konsumentoverskuddet er lavere)